

Virve Murto
KM, jatko-opiskelija, KEVEKO-tohtoriohjelma
Turun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta
virve.murto@utu.fi

Selvitys Alli Paasikiven Säätiöltä saadun apurahan käytöstä

Alli Paasikivi Säätiö myönsi huhtikuussa 2017 apurahan väitöstutkimukselleni alle 20-vuotiaana esikoisensa saaneista ja heidän vanhemmuudestaan. Vanhemmuuden sukupuolittuneisuuden ja elämäntilanteiden normatiivisuuden vuoksi olen kiinnostunut tutkimuksessani vanhemmaksi tulosta ja siihen liittyvistä yksilötason tekijöistä, vanhemmuuteen liitetyn vastuun jakamisesta ja vanhemmuuden saamista muodoista, koulutuksesta ja työstä nuorten vanhempien elämässä, toisten ihmisten suhtautumisesta ja nuorten vanhempien yhteiskunnallisesta asemasta. Lisäksi analysoin minkälaisia muutokuvia nuorista vanhemmista piirtyy näiden erilaisten tekijöiden pohjalta.

Apurahan käytön aloitin 1.8.2017 työsuhteeni päätyttyä yliopistolla, ja työskentelin tammikuun 2018 loppuun saakka päätoimisesti väitöstutkimukseni parissa. Helmikuusta 2018 alkaen jatkoin työskentelyä osa-aikaisesti vuoden 2018 loppuun saakka saatuaani vakituisen työsuhteen tutkijana. Saamani apuraha mahdollisti väitöskirjatyöskentelyn jatkumisen ilman katkoksia, ja erityisesti haluan kiittää säätiötä joustavuudesta.

Tutkimuksen eteneminen apurahakaudella

Apurahakaudella sain edistettyä suomenkielisen monografiani käsikirjoitusta. Alun teoreettiset luvut sekä luku tutkimuksen toteuttamisesta ovat nyt viimeistelyä vaille valmiita, ja kolmen tuloslukuni kirjoittaminen eteni erityisesti kyselyn ja tilastojen osalta.

Vuonna 2013 toteuttamaani valtakunnalliseen postikyselyyn vastasi kaikkiaan 308 vuosina 1978–1994 syntynyttä suomenkielistä isää ja äitiä ympäri Suomea, ja tulosluvuissa olen voinut määrällisen tarkastelun perusteella kuvata nuoria vanhempia sekä tuoda esille heidän näkemyksiään. Apurahakaudella saatoin myös hankkia lisää tilastoja, jotka täydentävät ja luovat kontekstia kyselytuloksille. Käyttämäni erilaiset väestö-, koulutus-, työmarkkina-, ja sosiaaliturvatilastot ovat pääasiassa Suomen virallisia tilastoja, ja olen hankkinut niitä Tilastokeskuksen Statfin-tietokannasta sekä henkilökohtaisin pyynnöin.

Apuraha mahdollisti myös tekemieni 11 nuorena isäksi ja 21 nuorena äidiksi tulleen haastattelujen litteroimisen loppuun. Haastattelut kestivät keskimäärin hieman alle kaksi tuntia, joten litterointityö on ollut aikaa vievää ja jäänyt liiaksi roikkumaan. Olikin iso helpotus myös henkisesti, kun urakka tuli vihdoon päätökseen. Litterointien loppuunsaattaminen mahdollisti laadullisen aineiston syvällisemmän analysoinnin aloittamisen.

Olen halunnut jokaisessa kolmessa tulosluvussani yhdistää määrällisen ja laadullisen analyysin tuloksia, joten haastattelujen sisällönanalyysin valmistua pääsen kirjoittamaan tuloslukuni valmiiksi. Sen jälkeen voin kirjoittaa loppuun yhteenveto- ja johtopäätösluvun ja viimeistellä tutkimukseni lähetettäväksi esitarkastukseen.

Nuorten vanhemmuus ja erityisesti nuorten isien vanhemmuus on Suomessa vähän tutkittu aihe, joten keräämäni kyselyaineisto ja tekemäni haastattelut tarjoavat uudenlaista näkökulmaa nuorten vanhemmuuteen. Haastatteluissa korostuvat kyselyä selvemmin nuorten vanhempien

omat käsitykset ja kokemukset esikoisen saamisesta alle 20-vuotiaana, kun taas määrällinen aineisto mahdollistaa nuorten vanhempien vertailun ikäisiinsä ja toisiin suomalaisiin vanhempiin. Yhdessä erilaiset aineistoni piirtävät kuvaa suomalaisista nuorista vanhemmista ja tuovat nuorten näkökulmaa yhteiskunnassa käytävään keskusteluun syntyvyydestä sekä tasa-arvoisesta vanhemmuudesta.

Tutkimuksen ja sen tulosten esittely

Apurahakaudella olin esittelemässä tutkimustani ja sen tuloksia seuraavissa tieteellisissä tilaisuuksissa:

- Perhetutkimuksen päivillä 19-20.4.2018 Tampereella työryhmäesitykseni otsikkona oli *Miksi lapsia jo nuorena? Alle 20-vuotiaana esikoisen saaneiden ajatuksia vanhemmaksi tulonsa taustoista.*
- Ennen Perhetutkimuksen päiviä osallistuin 18.4.2018 perhetutkimuksen tutkijaverkoston tapaamiseen, jossa esittelin tutkimustani, ja sain toisilta perhetutkijoilta arvokkaita kommentteja.
- 24.9.2018 pidin vierailevana luennoitsija Helsingin yliopistolla luennon kotitaloustieteen opiskelijoille otsikolla *Nuoret vanhemmat erityisiä tuettavia? Alle 20-vuotiaana esikoisen saaneiden asema yhteiskunnassa*
- 9.11.2018 osallistuin Turun yliopistossa oman tohtoriohjelmani jatkokoulutusseminaariin ja työpaperini otsikkona oli *Koulutus ja työ nuorten vanhempien elämässä.*

Tutkimukseni sai myös laajempaa julkisuutta apurahakaudella, sillä Perhetutkimuksen päivien abstraktin perusteella Helsingin Sanomien toimittaja Pauliina Jokinen otti minuun yhteyttä. Haastatteluni ja Perhetutkimuksen päivien esitykseni pohjalta ilmestyi 20.4.2018 Helsingin Sanomien nettisivulla Elämä & Hyvinvointi-osiossa juttu otsikolla *”Se oli polkuni pois ylihuolehtivien vanhempien luota”, sanoo 16-vuotiaana äidiksi tullut – Alaikäisetkin suunnittelevat vanhemmuutta Suomessa, selvisi tutkimuksessa.* Juttu on Helsingin Sanomien tilaajien luettavissa: <https://www.hs.fi/elama/art-2000005648657.html>. Painetussa lehdessä juttu ilmestyi hieman lyhyemmässä muodossa 26.4.2018 HS Torstain Terveys-osiossa otsikolla *Alaikäisetkin suunnittelevat vanhemmuutta.*

Uuden työni myötä Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otuksessa olen tutustunut muun muassa SYL:n ja SAMOKin asiantuntijoihin, ja olen päässyt kertomaan heille tutkimuksestani ja sen alustavista tuloksista. Työ väitöstutkimukseni parissa jatkuu ja tavoitteenani on tulevaisuudessakin saada tutkimukseni tuloksia niin tietoa hyödyntävien ammattilaisten kuin suuremman yleisön tietoisuuteen.

Espoossa 31.12.2018

Virve Murto